

De Wondere Vogelwereld van O. C. Hornyuzka

Schreeuw

Schreeuw *Trycradius voces altus* L 86 - V 160 cm

Plaatselijk in zijn gebied redelijk veel voorkomende bewoner van de donkere, ondoordringbare oerbossen in het uiterste oosten van Europa. Echte agressieve rover van de ochtend- en avondschemering. Ondanks groot formaat, ietwat gedrongen uitstraling. Zeer grote muil, die bij gehele opensperring het grootste deel van het lichaam lijkt te beslaan.

De afstand tussen de snavelpunten van de onder- en bovensnavel kan bij volledige opening 43 centimeter zijn. Bij het doorslikken van de, vaak nog levende prooi, kan deze oplopen tot wel 61 centimeter.

Bij dit doorslikken, hetgeen soms wel een etmaal in beslag kan nemen, kan de Schreeuw nogal hijgerige, schorre, diepe keelklanken langs de in de bek vastgeklemd prooi laten ontsnappen. Wanneer de 'maaltijd' eenmaal is beëindigd, is de omvang van de Schreeuw vaak verdubbeld en behoeft hij, afhankelijk van de grootte van de prooi, gemiddeld drie tot vijf maanden niet te eten.

Kan lange rustperiodes nemen, door ofwel ruggeleedings in het gras te liggen ofwel roerloos op een boomstomp te staan. Voedt zich meest met de traditionele bosbewoners. Groot haarwild als everzwijn, ree, hert, vos, maar ook das, bever en de grotere knaagdieren staan op het menu. Ook vogels, waar-

onder zelfs zijn eigen nietsvermoedende soortgenoten, zijn regelmatig het slachtoffer van de Schreeuw.

Verenkleed in bruin- en zwarttinten, waardoor de vogel in oud, boomrijk bos, zeer goed gecamoufleerd is. Door oprukkende bebouwing en ontbossing van het leefgebied wordt de Schreeuw steeds meer waargenomen in de buitenwijken van dorpen en steden. Jaagt daar op huisdieren als kat en hond. Verhalen van uit de kinderwagen of zelfs uit de armen van een jonge moeder geroofde baby komen de populariteit van deze grote roofvogel niet ten goede en hij wordt daardoor in sommige delen van Polen en Rusland zelfs van regeringswege uit fanatiek bejaagd.

Onofficiële bronnen melden dat er in sommige steden een bonus staat op elke gedode Schreeuw. Bij inlevering van een Schreeuwnavel zou er een bedrag van omgerekend 10 euro worden uitgekeerd, hetgeen natuurlijk voor de plaatselijke, grotendeels in bittere armoede levende bewoners een zeer welkome aanvulling op het vaak nogal povere inkomen is.

Schreeuw met hond als prooi.

Volksvogelwijsheid:
Herkomst: Rusland (Vasjuganskaja Ravina) "НУДИН БЪЕТ СВОЮ ЖЕНУ, ДРУГОЙ БЪЕТ КРИК, РАЗНИЦЫ НЕТ". Vertaling: "De een slaat zijn Vrouw, de ander slaat een Schreeuw, er is geen verschil".

Blinde vlek interview

Dierenwelzijn is een blinde vlek in het duurzaamheidsbeleid van bedrijven, stelt ethicus Monique Janssens in haar proefschrift, waar ze vorige week op promoveerde.

tekst Sarah-Mie Luyckx

Een recente column van journalist Mark Traa over zijn sluierschaarvogel in het populair wetenschappelijk tijdschrift

Quest is ethicus Monique Janssens uit het hart gegrepen. Daarin brengt Traa schuldbevestiging als ode aan Blub, die al vier jaar in een kleine kom als levend behang fungeert. Zijn eigenaar had daar aanvankelijk geen problemen mee omdat het dier 'slechts een geheugen van drie seconden' zou hebben. Maar een rondgang langs diverse wetenschappelijke experimenten leert anders: zo blijken goudvissen die door een doolhof leerden zwemmen maanden nadien nog steeds de route te weten. En meden ze consequent de hoek van hun aquarium waar ze ooit een stroomstoot hadden gekregen.

"De wetenschap levert steeds meer bewijs voor de intelligentie en het intense gevoelsleven van dieren", zegt Janssens. Tot het bedrijfsleven dringt dat onvoldoende door volgens de promovenda, die in haar vorige week verschenen proefschrift spreekt van 'een blinde vlek' in hun duurzaamheidsbeleid.

Voor haar onderzoek nam Janssens de websites van de 200 grootste multinationals onder de loep. Ze onderzocht er 'in alle hoeken en gaten' of de ondernemingen in onder meer hun jaarverslagen, beleidsplannen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) en ethische codes überhaupt – in een relevante context – het woord 'dier' vermelden. Dat op de lijst voornamelijk bedrijven staan die op het eerste gezicht niks met het onderwerp van doen hebben, waaronder banken, autofabrikanten en oliemaatschappijen, roept vragen op. "Industrieën die zelf dieren houden of bijvoorbeeld vlees verkopen, hebben de meeste impact", repliceert ze. "Maar elk bedrijf is van invloed op het welzijn van dieren. Denk aan de inhuur van een cateraar voor de bedrijfsrestaurants, of het bedrijfsuitje naar de dierenruimte. En allerlei producten wor-

den over zee vervoerd met vrachtschepen die een effect hebben op het zeeleven."

Van de tweehonderd multinationals bleek ruim de helft (53 procent) geen enkele melding te maken van het woord dier. Een groot aantal, vindt Janssens, die daarbij aantekent dat ze dit deel van haar onderzoek in 2013 heeft gehouden en er inmiddels mogelijk een verschuiving heeft plaatsgevonden. "Maatschappelijk verantwoord ondernemen is de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden. Maar nog altijd wordt onterecht gedacht dat dierenwelzijn voldoende is inbegrepen bij 'Planet': een van de drie P's voor mvo. (*People, Planet, Profit*, die voor een verantwoord beleid met elkaar in evenwicht moeten zijn, red.). Daarbij gaat het louter over de bescherming van flora en fauna, niet om de individuele belangen van het dier. Je kunt een mannetjes- en vrouwtjesneushoorn bij elkaar in een kooi zetten om de soort in stand te houden, terwijl ze een beroerd leven hebben."

'Er is steeds meer bewijs voor de intelligentie en het intense gevoelsleven van dieren'

Chemiereus Bayer belandde op de eerste plaats van de bedrijven die wel scoorden in het onderzoek. Een tweede en derde plek waren respectievelijk voor voedingsproducenten Unilever en Nestlé. Dat Bayer bovenaan prijkt, heeft volgens Janssens te maken met het feit dat in de chemische sector gebruik wordt gemaakt van proefdieren, waarvoor een betere wettelijke bescherming geldt dan voor productdieren. Onterecht, vindt ze. "Ik wil dierproeven niet relativeren, maar er is veel regelgeving om ze voor hun dood zo min mogelijk te kwellen. Zo moeten laboratoriummuizen met het oog op de nodige sociale interactie in groepsverband worden gehouden. Zeugen in de veehouderij liggen daarentegen vaak in hun eentje in krappe ijzeren kooien, en kunnen nauwelijks bij